

Maria Cabalska

Tuligłowy, gm. Rokietnica, woj. przemyskie

Informator Archeologiczny : badania 20, 163-164

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stepowanie jednolitych warstw średniowiecznych. W warstwie tej zaobserwowano pozostałości paleniska z kamieni i węgla drzewnego o nie ustalonej funkcji.

W nadchodzącym sezonie wykopy mogą być poszerzane. Kontynuowane w następnych sezonach prace archeologiczne zintegrują badania z lat 1975-1978, przeprowadzone w rejonie Baszty Siedmiu Piaszczy. Podstawowym problemem badawczym będzie uchwycenie relacji słowińskich nabrzeży portowych w XII-XIII w.

ŚWIĘTY GAJ, gm. Rychliki
woj. elbląskie
Stanowisko 7

Muzeum w Elblągu

Badania prowadziła mgr Jadwiga Okupska. Finansowało Muzeum w Elblągu. Pierwszy sezon badań. Pruska osada wczesnośredniowieczna /XI-XIII w./

Osada wczesnośredniowieczna usytuowana jest w odległości około 200 m w kierunku PnZ od północnego końca wsi, w pobliżu szosy. Jest położona w dolnej partii tarasu nadzalewowego Dzierzgoni, na wysokości około 4-6 m npm. Stanowisko posiada w przybliżeniu kształt kołisty, zajmuje powierzchnię około 25 arów /46 x 48 m/.

Stałe użytkowanie pól, przy jednoczesnym płytkim występowaniu obiektów, 20-30 cm od powierzchni ziemi spowodowały dość znaczne zniszczenie stanowiska.

Wykop 1 o powierzchni 1 ara wytyczono na południowym skłonie kulminacji pagórka, na skraju osady. W obrębie jasnożółtego piasku calcowego odsłonięto 6 obiektów, o wypełniskach brunatnej ziemi, zawierających ułamki ceramiki. Dwa z nich - obiekt nr 1 i nr 3 stanowią pozostałości palenisk, gdzie oprócz fragmentów naczyń glinianych wystąpiły kości zwierzęce, ślady spalenizny z węgielkami drzewnymi, polepa, kamienie w układzie kołistym.

Wykop 2 o powierzchni 0,5 ara założono na kulminacji pagórka. W warstwie brunatnej ziemi występującej na powierzchni całego wykopu, znaleziono bardzo dużą ilość fragmentów naczyń glinianych. Odsłonięto obiekt nr 1, wypełniony starobrunatną ziemią, ze spalenizną i węgielkami drzewnymi, będący pozostałością paleniska, w kształcie wydłużonego owalu /zapewne obiekt "rozciągnięty" przez orkę/. Z wypełniska obiektu wyeksplorowano dużo fragmentów ceramiki, kości zwierzęcych, kręgów, ości i łusek rybich oraz polepy. W narożniku północno-wschodnim wykopu natrafiono na surowiec burzasty, w postaci niewielkiej bryłki.

Materiał zabytkowy znajduje się w zbiorach Muzeum w Elblągu.

Badania będą kontynuowane.

TORUŃ
Stanowisko 19

patrz
okres lateński

TULIGŁOWY, gm. Rokietnica
woj. przemyskie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadziła dr hab. Maria Cabalska. Finansował WKZ w Przemyślu, Uniwersytet Jagielloński. Dwunasty sezon badań. Wielkie wialoczonowe grodzisko wczesnośredniowieczne /VIII-XI w./

W 1986 r. badania na grodzisku dotyczyły weryfikacji przebiegu i usytuowania wałów. Gród właściwy o powierzchni 4755 m² zamyka wał I obwodowy wysoki 1,50 m, który przecięto od strony południowej, zachodniej i północnej. Zniszczenie wału stwierdzono jedynie na odcinku północnym badanym w 1981 r., przy czym pożar objął górną część wału, który nie został odbudowany.

Wał II środkowy, który od strony południowej przytyka do wysokiego wału zewnętrznego III przecięto w 1982 r. stwierdzając zaleganie nienaruszonych nawarstwień. Dalszy jego bieg

jest dobrze uchwytny od południa, a kilka wypętrzeń ujawnia jego obecność od zachodu. Na stromym północnym stoku uzyskano dowody jego obecności w wykopie I/86. Odsłonięto dolną część wału wciębioną na przestrzeni 3,5 m w gliniasty całec. Bardzo rozmyte ślady jasnożółtej gliny z ciemniejszymi smugami i kamieniami zalegały do głębokości 60 cm na profilu przy szczycie wału. Nie było żadnych śladów ognia. Należy przyjąć, że pełny okrąg wału dochodził podobnie, jak po stronie południowej do wysokiego wału zewnętrznego III.

Wał zewnętrzny III jest dobrze zachowany od południa i wachodu na długości ponad 200 m. Od północy jego bieg urywa się podmyty przez wody wypływające ze źródła, które wybrały rozległy parów. Aby uzyskać dowody jego dalszego biegu wytyczono wykop IV/86 na stoku wspomnianego parowu. Odsłonięto w nim wał III posadowiony na czerwonych menilitowych ilastych glinach. Wał był do głębokości 1 m wkopany w gliny, po których obsunął się. Poszczególne poziomy pozwoliły udokumentować elementy izblicowej konstrukcji nie zniszczonej przez pożar.

Dostęp do gródu od wachodu utrudniały dwa wały określone jako zaporowe. Wejście do gródu znajdowało się od południa, gdzie oba wały zaporowe dochodzą do wału III. Najpewniej znajdowały się tu umocnienia bramy, dodatkowo wzmocnione przedbraniem zamkniętym wałem prostopadłym posadowionym między wałem III a wałem zaporowym I. Wał prostopadły badany w 1985 r. ma dwie fazy budowy, obie spalone. Wał zaporowy I przecięty wykopen II/86 okazał się również dwufazowy. Starszy wał całkowicie spalony zalega czarna zwęglona smuga pod nawarstwieniami odbudowanego wału nie wykazujące śladów zniszczenia przez ogień. Wał zaporowy II miał na profilu ślady spalania starszej konstrukcji, a odbudowany nie uległ spaleni.

Wszystkie opisane ślady upoważniają do przyjęcia, że gród był dwa razy zdobyty przez wroga. W pierwszym oblężeniu zniszczono wał prostopadły i oba wały zaporowe. Odbudowany i umocniony gród został drugi raz napadnięty. Zniszczono wtedy wał prostopadły oraz wał I otaczający majdan. Można przypuszczać, że natarcie zniszczyło również wał III na przestrzeni przytykającej do wału prostopadłego.

TYSZOWICE
woj. zamojskie
Stanowisko 25 B

patrz
neolit

WALKÓW, gm. Osjaków
woj. sieradzkie
Stanowisko 3

patrz
okres wpływów rzymskich

WARSZKOWO, gm. Ślawnó
woj. śląskie
Stanowisko 26

patrz
okres wpływów rzymskich

WŁADYSŁAWOWO
woj. gdańskie

patrz
okres lateński

WROCLAW - Ołbin

Politechnika Wrocławska
Instytut Historii Architektury,
Sztuki i Techniki

Badania prowadził mgr Jerzy Fiekalski pod kierownictwem dr. Czesława Lasoty. Szesnasty /od 1906 r./ sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna, klasztor benedyktynów i norbertanów.

Ołbin leży w północnej części wczesnośredniowiecznego Wrocławia, na jednej z wysp odczańskich lub na prawym brzegu rzeki.